

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

I ENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

Pelerinajele

Sufletul creștin, în ascensiunea lui spre Dumnezeu, simte necesitatea de-a face popasuri duhovnicești de reculegere și fortificare spirituală, pentru ca astfel intrămat să poată înfrunta cu deplină biruință puterile întunericului. Viețuind în trup pătimitor, care de cele mai multe ori e ostil unei antrenări spirituale, sufletul luptă cu acesta până reușește să-l smulgă dintr'ale sale și stăpânindu-l să-l pună în slujba unui adevăr mai înalt: *trăirea pentru cer*. Aceasta e menirea lui, căci din cer a venit pe pământ prin creiere, ca să desăvârșească un trup, înălțându-l până la cer.

Oazele la apa cărora aleargă astfel sufletele însetate de adevăr evanghelic și de puritate creștină sunt, pe lângă biserici, și mănăstirile. Bisericile și mănăstirile sunt locurile unde — la vreme de slujbă divină — multe tainite ale sufletului omenesc pe deschid și inimi împietrite se înmoaie pentru a primi în ele pe Hristos, care mereu stă și bate la ușa lor. Acolo, în fața sfintelor altare, unde luminile de ceară își picură evlavios lacrimile, dispar și asperitățile sociale, când toți, ingenunchiați, — fără deosebire, — se înfrățesc în rugăciune comună în fața lui Dumnezeu.

Creștinii pioși îndeosebi se pregătesc și pleacă an de an, în frunte cu păstorul lor sufletesc, la vreo mănăstire din apropiere, unde se adună mulți pelerini veniți din alte părți. Bucurie mare simt cu toții atunci când pot înălța împreună rugăciuni ferbînți pentru cei ai casei, ai satului, ai ținutului, ai țării și „pentru toți drept credincioșii de pretutindenea, pentru sănătatea și pentru mântuirea lor”.

Alergarea spre aceste locașuri și locuri tainuite, pline de har divin, atrași fiind ca de o putere fără de margini, se face prin pelerinaj. În pelerinaj sufletul creștin simte fiorul misterului divin, deoarece atunci lapadă de pe umerii săi de lut grijile mărunte de fiecare

zi ale acestei vieți, pentru a-și putea muta gândul spre alte zări, harice. Conștiințele atunci se purifică și devin mai curate.

Creștinii aleargă în pelerinaje la mănăstiri și cu scopul de a-și reînvia credința, încălzindu-se unii dela focul credinței altora, pentru ca întăriți să poată lupta cu mai multă ușurință împotriva dușmanilor Bisericii. Nu curiozitatea de-a găsi ceva nou îi mână la mănăstiri, ci ei aleargă pentru a se apropia mai mult cu sufletul de Dumnezeu, părăsind în acelaș timp pentru o clipă și ritmul vieții cotidiene. De aceea adesea se văd, în timp de vară, pe drumuri de țară cu cruci și prapori în frunte, grăbind printre holdele unduioase cu grâne, grupuri mari de sute și chiar mii de bărbați și femei, tineri și bătrâni împreună cu copiii, înfrățindu-se în rugăciune. Ei proslăvesc bunătatea și darurile dumnezeiești revărsate pe pământ, căutând să alunge umbra tănuirii spre cele rele. Nu este dușmănie, nici ură și nici patimă omenească între ei, căci Domnul slavei a nîmbat credința lor cu putere de sus. Inimile lor sunt atât de pline de lumina binecuvântării cerești încât nu mai simțesc osteneala și truda trupului în drumul lor spre isbăvire. Sunt clipe sfinte și drumuri cari împărtășesc pelerinilor multe gânduri frumoase. Grupurile lor prin dimineți luminoase de vară se aseamănă cu ale primilor creștini pelerini, cari în zori de zi se adunau prin morminte sau păduri — din fața prigonitorilor — cu dorința arzândă de-a lua parte la liturghia împăcării și a se împărtăși cu Hristos cel euharistic.

Liniștea odihnitoare de cugete, însă, cere și o liniște a naturii înconjurătoare. De aceea mănăstirea ortodoxă — loc de pelerinaj — de veacuri poposește pe culme de munte sau într'o vale frumoasă, în „mijloc de codru des” sau pe marginea unei pajști de păduri, unde patimile deslănțuite de orbirea omenească pier.

Acolo în armonia naturii, unde din cele făcute se vede chipul Făcătorului, străjuiesc acele locașuri de închinare pentru mărirea Lui. Ca un ochiu de lumină deschis spre cer, mănăstirea veghiază asupra naturii încredințate ei pe care o și stăpânește prin menirea de a sfinți locurile prin așezarea ei. Dumnezeu, voind să-și arate puterea Sa în astfel de locuri, face minuni, săvârșind acte supranaturale în mijlocul naturii, care dela cadere mereu așteaptă desrobirea de sub blăstămul cel dintâi. Ca să se canalizeze acest har spre marea de binefacere a lui Dumnezeu s'au ridicat acolo, din danii voevodale sau ale creștinilor pioși, locașuri de închinare, statornicind pe cei orânduți ca din zori și până în noapte taina rânduielii cerești să nu înceteze, în așa fel ca mărirea lui Dumnezeu să fie mereu vestită și prin graiu omnesc, alături de natura negrăitoare. De aceea mănăstirile acolo au răsărit unde s'a știut că e un isvor tămăduitor, o icoană făcătoare de minuni; unde un voevod a câștigat biruință asupra dușmanilor sau unde se găsesc moaștele unui sfânt. Acolo deci unde puterea lui Dumnezeu a fost sesizată, în mod mai pronunțat, de sensibilitatea omenească s'a produs și acel fenomen sufletesc de preamărire a divinității, care s'a tradus prin temeluri de mănăstiri, unde zi de zi creștinii fac pelerinaje.

Ne este vie încă în memorie mișcarea dela Maglavit, care printr'un simplu cioban — Petru Lupu — a ridicat creștinătatea ortodoxă dela un capăt la altul, fremătându-o în duh de învoire a credinței. Pelerinajele, cari au loc și acolo în proporții mari, s'au dovedit a fi bine rostuite pentru adâncirea credinței în Dumnezeu.

În prag de praznic creștin deci închinat prin tradiție pelerinajelor la mănăstiri — de obicei la hramul mănăstirii — credincioșii din satele lor depărtate își adună un gând rodnic de-a închina cu mai multă inimă și duh de viață dătător câteva zile mai mult Domnului. Acest gând parcă trimis din cer se întoarce încărcat de roade iar la cer, ca o mireasmă binefăcătoare adusă spre lauda mării Lui.

Eparhia de Dumnezeu păzită a Aradului își are și ea această bucurie și mângâiere a pelerinajelor, fiind înzestrată pentru frumoasele misiuni cu sf. mănăstire a Hodoș-Bodrogului și cu schitul Sf. Gheorghe. Cele două mari praznice ale creștinătății: Schimbarea la Față a Domnului Hristos și Adormirea Maicii Domnului își au însemnătatea lor pentru credincioșii din aceste părți, căci atunci se fac pele-

rinaje la amintita mănăstire și schit. Toți câți participă la aceste bine rânduite misiuni se pregătesc sufletește din timp pentru a se putea împărtăși acolo cu trupul și sângele Domnului nostru Iisus Hristos. Pelerinii întăriți sufletește se reîntorc pe la vetrele lor și își amintesc cu duioșie aceste ocazii fericite de desfătare sufletească, chezășuind cu promisiunea că la anul, cu ajutorul lui Dumnezeu, iar vor pleca în pelerinaj la mănăstire. Cei cari sunt stăpâniți de asemenea gânduri frumoase multe bucurii gustă și vor gusta. Nu trupul este cel care culege roadele unei asemenea închinări la mănăstire, ci sufletul. El se împărtășește de bucurii serafice pe cari trupul nici nu le bănuiește. Omul este coroana creaturii chiar prin această parte pe care adesea o neglijează mai mult: prin suflet, parte sădită în el de Dumnezeu prin care depășește vremelnicia. Prin această parte omul aparține vieții de după moarte, care n'are timp fixat în cadre, ci îl împinge spre veșnicie. Acesta cere apropierea de divinitate, asigurându-l în acelaș timp pe om de bunuri „ce ochiul n'a văzut și urechea n'a auzit și la inima omului nu s'au suit, pe cari Dumnezeu le-a gătit pentru cei ce-l iubesc” (I Cor. cap. 2 v. 9.)

Deci dacă pentru câștigarea de bunuri trecătoare dăm atâta trudă, grijă și nesomn, dar atunci pentru câștigarea cerului pentru o veșnicie nu trebuie să ne purificăm conștiințele, să ne săltăm voințele mai presus decât ceiace vedem în noi ca trup? Nu trebuie să răbufnim din străfunduri de conștiințe spre ideal creștin, spre culmi de spiritualitate greu de ajuns? Ba da. Să încercăm numai că vom isbuti.

Pelerinajele la mănăstiri reușesc de multe ori și chiar au scopul de-a topi rugina de pe ochii sufletului omnesc pentru a-i putea face să-și înalțe privirea mai mult spre culmile de azur ale veșniciei.

De aceea un îndemn: Viața pământească să ne fie un neîntrerupt pelerinaj după adevărurile divine, singure aducătoare de mântuire, alergând mereu acolo unde ele se propovăduiesc. Să lăsăm pelerinajele după bunurile și iluziile de-o clipă ale acestei lumi, căci și așa pe acestea le vom pierde. Câștigându-ne aici pe pământ toate celece sufletul prin ființa lui le cere pentru o veșnicie fericită, să fim încredințați că toate celelalte se vor adăuga nouă.

Diacon Alexandru Budai

Despre ce să predicăm?

La Adormirea Maicii Domnului să vorbim despre moarte.

În sufletele tuturor oamenilor zace, ascuns și nelămurit, un dor de mai bine. Năzuim cu toții spre ceva, căutăm o comoară ce ni se pare că am pierdut-o, alergăm după un ideal care ne chiamă în chip negrăit; alergăm, ne sbuciumăm, dorim un bun suprem, fericirea veșnică în sânul împărăției lui Dumnezeu.

Dorul sfânt al fericirii nemuritoare ne mână la școală, ne mână la biserică, la muncă, pe câmpul de luptă, să cucerim aerul, pământul și apa, cu toate comorile lor. El e pretutindeni cu noi și arde pe vatra sufletului nostru ca focul în cărbunii aprinși. Dorul acesta — dovada chipului și asemănării lui Dumnezeu în om — trezește în noi nemulțumirea și susține neodihna, — și astfel ne fac capabili de progres, de cultură și de civilizație.

Dorul acesta, însă, își are durerea lui; durerile lui mari: desamăgirile, suferințele, lacrimile lui multe și amare.

Cel mai mare rău, cea mai mare durere a omului este moartea, deoarece ea nimicește toate planurile, face praf și pulbere toate măririle, oprește orice muncă și orice mers înainte. Moartea pune captă dorului nostru de mai bine și-l îngroapă împreună cu noi...

Iată un gând, gândul morții, cu care omul niciodată nu se poate împăca. Adică cum? Să trăești ca să mori?... Acesta e rostul vieții?... Să te naști, să alergi după fericire, să fii un muce-nic al muncii, să te chinue viața întreagă vraja dorului de mai bine și în parte să-l înfăptuești, — ca apoi toate să se sfârșească cu moartea, cu crucea, cu mormântul?... Niciodată un creștin nu primește o astfel de credință.

Alta este credința creștină despre moarte.

Ce credem și ce învățăm noi, creștinii, despre moarte?

Întâi de toate trebuie să ne însemnăm că moartea nu intră în planul creației lui Dumnezeu. Deși este rânduit oamenilor să moară (Evrei 9, 27) și nu este om care să nu vadă moartea (Ps. 88, 48), totuși *Dumnezeu nu a făcut moartea* (Înțel. 1, 13). „Chipul” Său întipărit în om nu este și un poate să fie muritor. Nici nu este un Dumnezeu al morților (Mt. 22, 29—32). Moartea e un rău și răul nu e dela Dumnezeu. Răul este din lume, dela ființele libere, dela îngerii răi și dela oamenii neascultători. Tot ce este rău în lume, pofta trupului și pofta ochilor — care zămislindu-se naște păcatul — și trufia vieții, nu este dela Tatăl, ci este din lume” (I In 2, 16; Iac. 1, 15).

Moartea a intrat în lume prin pizma diavo-

lului (Fac. 3; Înțel. 2, 23—4) și prin greșala lui Adam (Fac. 3, 19; I Cor. 15, 21—2); e urmarea mândriei și a neascultării (Fac. 2, 17). Printr'un om a intrat păcatul în lume și prin păcat moartea (Rom. 5, 12). Pofta a zămislit păcatul și păcatul săvârșindu-se a născut moartea (Iac. 1, 15).

Prin urmare, moartea este pedeapsa, *plata păcatului* (Rom. 6, 23), este otrava moștenită de toți oamenii dela Adam, „în care toți au păcătuit” (Rom. 5, 12). De atunci toți oamenii mor; și cei buni și cei răi, și cei mari și cei mici, și cei bogați și cei săraci. Când Dumnezeu își retrage duhul din făpturile sale, toate mor și se prefac în țărână (Ps. 103, 29). Trupul se întoarce în pulberea pământului din care a fost luat, iar sufletul se întoarce la Dumnezeu care l-a dat (Ecl. 12, 7).

Dar Dumnezeu nu numai nu creiază, dar nici nu voește moartea (Iez. 18, 23, 32, 11; II Petru 3 9). El voește ca toți oamenii să se mântuiască și să vină la cunoștința adevărului (I Tim. 2, 4). În vederea scăpării de moarte s'a întrupat Fiul, a pățimit, s'a răstignit, s'a îngropat și a înviat, „ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viața veșnică” (In 3, 16). Numai El ne scapă de moarte, pentru că numai în El este mântuire (Fapte 4, 10-12). Oricine crede în El și păzește poruncile lui nu piere, nu va vedea moartea în veac, nu va muri în veac (In 3, 16; 8, 51; 11, 26). El eliberează omenirea din *frica morții* (Evrei 2, 15), El nimicește opera morții (I Cor. 15, 26, 54—7; II Tim. 1, 10), El cel dintâi, prin înviere, a scăpat de sub stăpânirea morții (Rom. 6, 9).

Astfel pentru cei ce mor *în Hristos nu este moarte*, ci fericire. Pentru aceștia se scrie: *Fericirii cei morți... întru Domnul* (Apoc. 14, 13). Pentru creștini viața e muritoare și moartea nemuritoare. Pentru creștini moartea a fost înghițită de biruință (I Cor. 15, 54). Pentru creștini moartea e somn (Mt. 9, 23), adormire (In 11, 11—14; Fapte 7, 60; 13, 36; I Cor. 15, 18; I Tes. 4, 13; II Petru 3, 4), odihnă (Ps. 114, 7), stricarea cortului și mutarea locuinței pământești în locașurile cerești (II Cor. 5, 1—5), ieșire din lumea aceasta (II Petru 1, 13—15), despărțire (II Tim. 4, 6), umbră și întunec (Iov 10, 21—2; 38, 17; Mt. 4, 16), darea duhului (Ier. 15, 9; Plâng. 2, 12), pace, mutare la viață, întoarcere la Dumnezeu, etc. Dreptii după moarte se odihnesc (Iov 3, 17; Apoc. 14, 13), se mângăie (Lc. 16, 25), se desfătează duhovnicește în cer (II Cor. 5, 1—10), împreună cu Domnul (I Tes. 4, 16—18) și au parte de cununa cea nevestejită a dreptății (I Tim. 4, 8; I Petru 5, 4), a măririi (Rom. 8, 21) și a vieții veșnice (Iac. 1, 12; Apoc. 2, 10). Păcătoșii se osândesc; au o moarte cumplită, fără nădejde, ca și dobitoacele.

Aceasta e credința creștină despre moarte, credința care ne învață să nu credem în moarte, ci să ne temem de *osânda* care așteaptă pe păcătoși dincolo de durerea morții.

Invață știința sau natura altceva decât religia, despre moarte? Nu!... Știința ne învață că în lume nimic nu se pierde, nimic nu moare, ci totul se schimbă, se mișcă și se transformă. Natura întărește la fiecare pas legea și învățătura aceasta. Iată câteva pilde: sămânța dacă nu putrezește, nu rodește; dacă moare încolțește, crește, înflorește și rodește. — Cine ar trăi într-o toamnă sau iarnă veșnică, nu și-ar putea închipui primăvara, cum nu-și pot închipui orbii lumina. Iarna toate mor, primăvara învie. — Soarele când apune nu moare, ci trece și luminează locuri calde. Cine le arată drumul? Firea lor, instinctul. Așa și omului îi spune inima: Ești călător spre patria cerească. Instinctul păsărilor nu înșală. Nici inima. Dorul ei cel mai aprins este nemurirea și fericirea fără margini și fără de sfârșit. Inima este natura noastră, instinctul nostru ceresc, care funcționează totașa de sigur, ca și instinctul animalelor.

Natura nici nu cunoaște moartea. În fiecare frunză care putrezește și în fiecare corp care se descompune, lucrează o forță care numai *schimbă forma, nu nimicește* sămburele și puterea vieții. Pentru natură moartea este „nenaturală”; este „venetică”, „străină”, ca și un hoț într-o livadă. „Protestul naturii împotriva morții este mai tare decât toate îndreptăririle forțate ale filosofiei, despre moarte” (N. Velimirovici).

Așa dar nici știința nici religia, nici Dumnezeu nici natura, nu ne vorbesc despre moarte ca despre punctul și pasul ultim al vieții. Cu omul se întâmplă într-o oarecare ca și cu lemnul: după ce se taie se constată dacă e bun de ceva (unelte, construcție, etc.) sau numai pentru foc. După moarte se va constata și cu omul dacă a fost un stâlp de cărciumă sau un stâlp de biserică.

Aceste gânduri despre moarte ni le însuflă sărbătoarea „Adormirea Maicii Domnului”. Zicem „adormire” nu „moarte”, pentru că așa e creștinește. Dumnezeu nu ne-a făcut să murim, ci să trăim; și nu o viață scurtă, ci una veșnică. Dacă Dumnezeu ar fi făcut pe om muritor, în înțelesul obișnuit al cuvântului, ar fi mai slab ca omul (spune într-o predică P. S. S. Părintele Episcop Andrei). Omul face lucruri cari țin mii de ani, pe când viața lui e așa de scurtă...

Gândul care trebuie să ne cutremure pe noi muritorii este *nemurirea*, nu moartea; veșnicia nu vremelnicia. *Cum ne pregătim* noi pentru viața dincolo de moarte și de mormânt? Priveghem?... Ascultăm noi strigătul: Adu-ți aminte că vei muri

(memento mori)!... Suntem împăcați cu toți oamenii și cu Dumnezeu?... Așteptăm noi moartea spovediți și cuminecați cu trupul și sângele Domnului?... Suntem gata oricând să dăm *răspuns bun* la înfricoșata judecată a lui Hristos?...

Iată la ce ne chiamă Biblia și Biserica (înțemeiată pe dogma învierii Mântuitorului), viața și adormirea Maicii Domnului, ca și dorul cel mai curat și mai adânc al inimii voastre. Să fim gata, pregătiți creștinește pentru ceasul morții, pentru clipa când trecem peste pragul veșniciei.

Aminte să ne fie înțelepciunea cuprinsă în troparul adormirii:

„*Intru naștere fecioria ai păzit, intru adormire lumea nu ai părăsit, de Dumnezeu Născătoare; mutatate-ai la Viață, fiind Maica Vieții, și cu rugăciunile tale mântuești din moarte sufletele noastre*”.

*

In Dumineca 12-a după Rusalii, la 16 August 1942, să vorbim despre viața veșnică.

După judecata de apoi urmează viața veșnică. În credința și speranța aceasta trăim și mărturisim toți creștinii:

— *Aștept învierea morților și viața veacului ce va să fie*” (art. 11-12).

Atât pentru știință, cât și pentru religie, viața este o mare taină, o putere nepătrunsă și neînțeleasă, un bun mai scump decât toate mărgăritarele. Noi creștinii spunem că viața este un *dar* dela Dumnezeu. Până astăzi mărturisirea aceasta nu a putut să fie desmintită.

Știința, cu toate laboratoarele și experiențele ei, cu toată puterea și înaintarea ei, până astăzi nu a putut să creieze niciun fir de sămânță din care să răsară un semn de viață; nicio frunză verde, niciun fir de iarbă care să crească și să înflorească. Pentru ea taina creației și izvorul vieții este o carte închisă cu toate pecetele.

Pentru teologia creștină viața este o taină, dar o *taină ascunsă cu Hristos în Dumnezeu* (Co¹ 3, 3). Iisus Hristos e calea, adevărul, *viața și învierea lumii* (In 11, 25; 14, 6). El e Dumnezeu cel adevărat și viața cea veșnică (I In 5, 20). El a stricat moartea și a adus la lumină viața cea adevărată și sfântă. Pentru descoperirea ei s'a întrupat, s'a răstignit și a înviat. Evanghelia lui este Evanghelia vieții nemuritoare; urmarea lui e asigurarea vieții veșnice. Cine crede în El *are viața veșnică*, adică s'a mutat din moarte la viață (In 5, 24). Prin El dobândim calitatea de fii și moștenitori ai vieții veșnice. Toți creștinii, prin sângele Fiului și prin harul Duhului Sfânt, sunt fiii lui Dumnezeu și moștenitorii vieții veșnice (Rom. 8, 17; Tit, 3, 6-7). Ești fiu, ești și moștenitor. Dupăcum copiii moștenesc averea părinților, totașa creștinii moștenesc bogăția împărăției lui

Dumnezeu. Cu deosebirea că averea moștenită pe pământ se pierde (după 2-3 generații), iar viața veșnică o moștenim fără a o mai pierde.

De altfel, pe pământ nici nu suntem moștenitori, ci călători. Sunt case prin care trec rânduri-rânduri de oameni, și ele rămân, ceea ce arată că și părinții, și copiii și urmașii lor, sunt călători pe pământ. Din pricina nestatorniciei, scurtimei, slăbiciunii și deșertăciunii sale, viața pământească este asemănată, în Sf. Scriptură, cu suflarea (Iov 7, 7; Ps. 143, 4), cu umbra (Iov 8, 9; Ps. 143, 4), cu aburul (Iac. 4, 14), sunetul (Ps. 89, 9), vântul, iarba, floarea, visul (Iov 14, 2; Ps. 89, 5-6; 101, 12; 102, 15-16; I Petru 1, 24); cu fugarul, cu corabia pe mare și cu vulturul în sbor (Iov 9, 25-6), — toate trecătoare, ca umbra, aburul, vântul, visul ș. a. m. d.

Viața adevărată, statornică și veșnică s'a arătat prin Hristos (In 1, 4; I In 1, 2). Ea constă în cunoașterea lui Dumnezeu (In 17, 3) și începe încă pe pământ pentru toți cei ce cred în Hristos (In 3, 15-16, 36; 5, 24; 6, 40, 47; 11, 25; Rom. 6, 23) și se lapădă de lume (Mt. 19, 29; Mc. 10, 30; Lc. 18, 29-30). Ea e făgăduită tuturor creștinilor și e dată de Dumnezeu în Fiul (I In 5, 11). De aceea se și numește *moștenire* (Mt. 19, 29; Mc. 10, 30; Lc. 18, 30; Tit. 3, 7. Evrei 9, 15; I Petru 1, 3-4).

Plin de credința aceasta despre viața veșnică, sf. ap. Pavel exclamă: *Viața mea este Hristos, iar moartea câștig* (Fil. 1, 21). Așa se explică de ce creștinii primesc moartea senini, împăcați și liniștiți; pentru că sunt încredințați, că *nimic, nici moartea*, nu-i poate despărții de Hristos (Rom. 8, 35-9).

Dar viața veșnică nu este numai *câștig* și *moștenire împărătească*. Poate să fie și pagubă, nu numai dobândă, după hărnicia cu care am folosit talanții (Mt. 25, 14-30) și după cum ne-am arătat prin faptele noastre, vrednici sau nu, de moștenirea făgăduită. Cu alte cuvinte, noi toți după ce am trecut prin valea plângerilor, prin pustiu deșertăciunilor, prin mlaștina desnădejdelor, prin pădurea cu fiarele sălbatece ale patimilor și ispitelor, și am urcat Golgota tuturor greutăților și durerilor, — biruitori sau înfrânți, intrăm pe poarta veșniciei, în raiu sau în iad. Raiul și iadul sunt cele două împărății în care se trăește viața veșnică.

Raiul sau *cerul* este tronul lui Dumnezeu (Mt. 5, 34; Fapte 7, 49), casa cea dincolo de moarte, plină de slava Domnului (Ps. 8, 2; 88, 5-11), patria cerească (Fil. 3, 20, Evrei 11, 14-16), împărăția cerurilor, casa Tatălui (In 14, 2), noul Ierusalim, cetatea cu porțile veșnic deschise (Apoc. 21), tronul Mielului și împărăția din care a fugit durerea întristarea și suspinarea (Is. 35, 10); împără-

ția binelui, a luminii și a măririi în care vor petrece neamurile, semințiile, limbile și popoarele îmbrăcate în veșminte albe și având în mână ramuri de finic (Apoc. 7, 9). Cerul e *locul* și *starea*, în care petrec sufletele dreptilor după moarte și judecată, toți ceice își au scris numele în „cartea vieții” (Lc. 10, 20; Fil. 4, 3; Evrei 12, 23; Apoc. 3, 5; 20, 12; 21, 27). E loc de lucru și de slujire a lui Dumnezeu (Apoc. 22, 3) și stare de bucurie nesfârșită, de cunoștință deplină și de frumusețe desăvârșită admirabil descrisă în Apocalips capitoul 21 (vezi și Mt. 25, 21; I Petru 4, 13-14; Iuda 24). Acolo vom vedea pe Dumnezeu față către față (I Cor. 13, 12), așa cum este (I In 3, 2), vom avea parte de bunurile veșnice și de bucuriile sfinte pe care ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit și la inima omului nu s'au suit (I Cor. 2, 9). Acolo dreptii vor fi părtași firii dumnezeiești (II Petru 1, 4). Voința lor însetată de bine se va sătura. Nu vor mai flămânzi, nici nu vor mai înseta, nu va mai cădea peste ei soarele și zăduful (Apoc. 7, 16), nici moartea. Va șterge Dumnezeu de pe fața lor toată lacrima și din sufletul lor toată durerea. Se va arăta pentru ei cer nou și pământ nou în care stăpânește dreptatea, lumina, bucuria, pacea, dragostea și fericirea fără de margini și fără de sfârșit. Acolo îngerii, sfinții, martirii și toți dreptii vor trăi în comunitatea iubirii și a măririi veșnice (II Tim. 2, 10); și vor fi pururea cu Domnul (I Tes. 4, 17; I Petru 5, 10; Apoc. 7, 16-17; 20, 11-13; 21, 1-4; 22, 1-5).

Iadul e locul de osândă și starea de chin în care petrec păcătoșii după moarte și judecată. În Sf. Scriptură e numit foc nestins (Mt. 3, 12), foc veșnic (Mt. 18, 8; 25, 41), cuptor de foc în care va fi plângerea și scrâșnirea dinților (Mt. 13, 50), gheenă (Mt. 5, 22), muncă veșnică (Mt. 25, 46), tartar (II Petru 2, 4), adâncul (Apoc. 20, 1), foc mistuitor (Evrei 10, 27), râu de foc (Apoc. 19, 20; 20, 10, 15), văpae de foc (II Tes. 1, 8), loc pregătit diavolilor și slujitorilor lor (Mt. 25, 41). Acolo intră toți nelegiuții, toți proorocii mincinoși, toți ceice nu sunt scriși în „cartea vieții” (Apoc. 13, 8; 17, 8; 19, 20; 20, 10, 15). Chinurile păcătoșilor în iad, descrise în parabola bogatului nemilostiv (Lc. 16, 19-31), se aseamănă cu chinurile omului în vis și constau în: depărtarea de Dumnezeu (Mt. 25, 41; Lc. 13, 27), în lipsirea de bunurile cerești pe care ochiul nu le-a văzut, ... în muștrarea conștiinței, înfățișată sub chipul viermelui ce nu moare și a focului ce nu se stinge (Mc. 9, 43-4), în plângerea și scrâșnirea dinților (Mt. 8, 12), în societatea demonilor (Mt. 25, 41), în chinuri care vor ținea ziua și noaptea în vecii vecilor (Apoc. 20, 10).

Gradele de fericire ale dreptilor și de osândă

ale păcătoșilor vor fi diferite. Fiecare va primi plata după osteneala sa (I Cor. 3, 8). În casa Tatălui sunt multe locașuri (In 14, 2-3). Toți dreptii participă la aceeași fericire, dar în măsură deosebită. Unii sunt mari, alții sunt mici (Mt. 5, 19). Unii vor primi plata proorocilor, alții plata dreptilor. Niciun pahar de apă nu va rămâne nerăsplătit (Mt. 10, 40-42). La fel păcătoșii. Cine ce seamănă aceea culege. Cetățile necredincioase și cărturarii, pentru răutatea, fățarnicia și nesinceritatea lor mai mare osândă vor lua (Mt. 10, 15; 23, 13).

Aceasta e învățătura creștină despre viața veșnică.

Ca să moștenească viața de veci, Mântuitorul spune tinărului bogat să țină poruncile (Mt. 19, 16-19), să țină legea morală și religia cu sfințenie. Aceasta e regula generală pentru moștenirea vieții și fericirii veșnice. Cine se ține de ea, nu se va rușina, nici nu va muri, ci va dobândi viața cea nouă, viața cea sfântă, viața cea fericită, viața cea veșnică, pentru care toți creștinii luptăm și ne rugăm:

— „Strălucește, Doamne, în inimile noastre soarele cel adevărat al dreptății tale, luminează mintea noastră și simțirile toate le păzește, ca, umblând cu bunăcuviință pe calea poruncilor tale, să ajungem la viața veșnică, pentru că la tine este izvorul vieții și să ne învrednicim a fi întru desfătarea luminii tale celei neapropiate. Că tu ești Dumnezeuul nostru și fie mărire înălțăm: Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor“.

Cărți

Academia Teologică ortodoxă română din Caransebeș. Anuar, 1940-1941. Tiparul Tipografiei Diecezane, Caransebeș pg. 326.

Odată cu împlinirea a trei sferturi de veac de existență neîntreruptă a Episcopiei Caransebeșului, Academia Teologică, fiică recunoscutoare, a scos spre închinare, bogat în material și abundent în subtilă gândire, Anuarul său. „Trei sferturi de veac care se încheie cu afirmarea ortodoxiei românești în Banat, această citadelă de înaltă spiritualitate ortodoxă și românească, afirmare susținută cu grele lupte și multă dărzenie de șirul vlădicilor dela Caransebeș“.

Academia Teologică din Caransebeș, în al său Anuar a ținut să publice, în loc de frunte, o parte „din istoricul străvechei dăinuiri a acestei Episcopii cu adânci rădăcini în trecut, mult dincolo de data restaurării, a cărei existență meteorică și adesea dramatică, ne era foarte puțin cunoscută“. Prin apariția Anuarului în forma și extensiunea sa, nu se face altceva decât o continuare a tradiției de muncă inaugurată în ultimii ani de fostul Vlădică al Caransebeșului, actualul episcop

al Timișoarei, P. S. Dr. Vasile Lăzărescu, pe al cărui scaun caransebeșan tronează figura blândă a P. S. S. Vlădicului Veniamin, al cărui scop final este de a menține și spori prestigiul cărturăresc al Academiei Teologice.

În loc de frunte se dă de către Prof. Dr. Gh. Cotoșman biografia distinsului cărturar și marelui luptător naționalist, profesorul Dr. Petru Barbu, primul rector al Academiei din Caransebeș din mâna căruia, a ieșit la luptă pentru Hristos, falanga a peste 40 de generații de preoți din cuprinsul Eparhiei Caransebeșului. Această falangă magnifică se adună astăzi spre a aduce prinos de admirație și a evoca memoria și faptele cari au încununat fruntea profesorului Dr. P. Barbu cu laurii nevestejiți ai recunoștinței.

În continuare se dă istoricul orașului Caransebeș din punct de vedere politic-administrativ, din punct de vedere bisericesc, istoricul comunității calvine și în fine istoricul vieții bisericești ortodoxe-române a Eparhiei. Acest capitol prim al Anuarului, este bine documentat și cu precise date istorice. În cap. II se face o dare de seamă asupra evenimentelor din sec. XV-XVI-lea dela Partenie la Vlădica Teodor, din care se desprinde clar sbuciumul ortodoxiei în lupta acerbă contra calvinismului, favorizat în mod deosebit de principii ardeleni.

Pe vremea episcopului Partenie, Românii ortodocși încep, — se enunță frecvente cazuri — a face prozeliti în rândul nobililor maghiari, convertindu-i dela biserica rom.-catolică la cea ortodoxă. Acest lucru a dat mult de gândit regilor maghiari, începând cu Ludovic cel Mare (1342-1382). Ortodoxia și-a găsit expresia pecetluirii cu sânge a dărzeniei ei totdeauna, deci nici de astă dată nu putea da înapoi. Exemplul viu al acestor dărzenii ni-l dau nobilii Mihai și Nicolae de Porecea din Mehadia, cari, la 1500, au preferat să fie deposedați de proprietățile lor, decât să se întoarcă dela secta schismatică a valahilor — secte scismatice Wallachorum sive Rascianorum — la legea catolică părăsită. Intregul sbucium al ortodoxiei din Banat, redat în acest capitol, precum și isbânda finală a ei, ne îndreptățește să credem în puternice caractere care s'au perindat pe scaunul vlădicesc bănățean. Capitolul III tratează amănunțit evenimentele bisericești din Episcopia Caransebeșului în sec. XVII-lea, dela vlădica Teodor la Spiridon Știlița. Celelalte capitole: IV, V, VI și VIII, sunt o continuare a istoricului Episcopiei Caransebeșului, până în pragul veacului al XIX.

În acest istoric, Părintele prof. Dr. Gh. Cotoșman evidențiază latura militantă a ortodoxiei și reușește, prin ample documentări, să ne dea o icoană fidelă a tuturor sbuciumărilor prin care Episcopia Caransebeșului a trecut, până când, în fine, ajunge la stabilitatea ei de astăzi.

În partea a doua din Anuar, dl profesor Dr. Sofron Vlad ne dă un complex studiu asupra „Mărturiei Sf. Apostol Pavel despre viața și învățătura Mântuitorului“, în trei capitole, fiecare capitol cuprinzând te-

meinică justificări asupra problemei puse. Mai semnează studii prețioase: Prof. Dr. Zeno Munteanu: „Noțiunea și origina divină a apostolatului” și Prof. Dr. Dimitrie Belu: „In legătură cu valorile morale”. În partea ultimă a Anuarului sunt trecute date statistice în legătură cu viața Academiei Teologice din anul școlar 1940-1941.

Anuarul caransebeșan merită toată lauda, oferind cercetătorilor posibilitatea de a avea prin el o carte excelentă de studii.

Ion L. Zotta

Informațiuni

■ **Pelerinajul dela sf. mănăstire H. Bodrog.** În zilele de 5-6 August, cu ocazia praznicului Schimbării la față a avut loc pelerinajul societăților religioase din Eparhie, la sf. mănăstire H. Bodrog.

La vecernie a predicat Păr. Tr. Magoș-Curtici despre „Omul cel vechiu și cel nou” arătând cu bogăție de citate pauline, bine alese, sensul și necesitatea reînnoirii sufletești. După vecernie s'a slujit taina sf. Maslu asupra bolnavilor adunați. A cuvântat Păr. Prot. Dr. S. Șiclovan, având tema „Hristos, doftorul suflețelor și al trupurilor,” aducând multă mângăere și îmbărbătare credincioșilor.

Cele 14 meditații la „Drumul Crucii” au fost rostite de Preoții: V. Mihtuțiu, P. Bogdan, D. Tudor și Gh. Lițiu.

La denia (ora 21) care s'a încheiat cu o procesiune în jurul bisericii a vorbit impresionant Păr. Gh. Baltă-Covașinți, arătând îndatoririle și jertfa pe care cei de acasă trebuie să le presteze alături de cei de pe front.

La sf. Liturghie din dimineața Praznicului, la care s'au împărțit pelerinii, a vorbit Păr. Ieromonah Iulian, despre „Guija de suflet”.

La ora 9 dim., în paraclisul sf. Mănăstiri, s'a slujit sf. Liturghie în sbor pontificat de P. C. Sa Păr. consilier C. Turicu, delegat P. Sf. Episcop Andrei, care a și condus întreaga misiune. A predicat P. C. Sa tâlmăcind pe înțelesul poporului minunea Schimbării la față.

Pelerinajul a fost onorat cu prezența câtorva fruntași intelectuali din F. O. R., în frunte cu Dl. primar al Municipiului Arad, Dr. C. Radu.

Cu toate vremurile grele prin care trecem și timpul de lucru, participarea credincioșilor la acest pelerinaj a fost mulțumitoare. Școala duminicală și-a dat, cu această ocazie, un prim examen reușit, prin răspunsurile și cântările frumos executate dela sf. slujbe. Un cuvânt de laudă se cuvine să aducem și aici Părinților: P. Nemet, I. Ardelean, N. Ionescu, M. Morgovan, Gh. Baltă, Tr. Magoș, T. Bodărlău, N. Ctișovan cari au instruit și condus grupurile de membri ai Școalelor duminicale la Sf. Mănăstire. — (gh. I).

■ † **Horea Teculescu**, directorul liceului „Principele Nicolae” din Sighișoara, s'a stins din viața pământească, Duminecă în 2 August 1942. Avea abia vârsta de 45 ani.

Cu Horea Teculescu, biserica, școala și peste tot cultura românească, pierd un element dintre cele mai vrednice. Decedatul a fost vlăstar de familie preoțească: fiul fostului protopop și apoi episcop: I. Teculescu. În activitatea didactică a intruchipat un tip de profesor după modelul dascălilor pe care i-am avut la Brașov înainte de primul războiu mondial: idealist autentic,

devotat culturii, conferențiar și publicist eminent, om de frumoase inițiative culturale, autor al unor studii elogios apreciate (între cari monografia asupra lui Virgil Onițiu a fost premiată de Academia Română), aprins de dragoste față de biserică și școală, față de tradiție și popor, față de colegi și elevi, personalitate distinsă în toată viața și opera sa. Lasă pe urma lui regrete adânci și unanime.

Dumnezeu să-l odihnească în pace și fericire veșnică.

■ **Anunț.** Absolvenții Academiei teologice seria 1931/32 sunt rugați a participa la întrunirea colegială ce va avea loc în ziua de Marți 25 August a. c. în Arad, localul Academiei Teologice.

Programul se va stabili la data de mai sus.

Adesiunile și numărul membrilor participanți se vor comunica pr. Ilie Șeran la Consiliul Eparhial din Arad, până la data de 15 August 1942.

Nr. 3675/1942.

Ordin Circular

Sf. Fecioară Maria este patroana marinei române, iar ziua de 15 August, praznicul Adormirii Maicii Domnului, este ziua marinei. Dispunem ca în această zi să se facă rugăciuni în toate bisericile, evocându-se ajutorul Sf. Fecioare Maria pentru ocrotirea marinei române, iar pentru eroii marinari căzuți la datorie să se officieze parastas

Arad, 3 August 1942.

Consiliul Eparhial.

Nr. 3209/1942.

Comunicate

Consiliul Eparhial, luând în deliberare situația preoților mobilizați, cari au optat pentru salariul de confesori militari, a decis că preoții numiți, respective familiile lor, beneficiază dela parohie de întreg venitul sesiunii parohiale și de venitele inerente acesteia, ca dreptul de pășune, de lemne din pădurea urbarială etc., iar venitele stolare și celelalte venite după epitrahil, sunt în întregime ale preotului suplinitor.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 22 Iulie 1942.

† **Andrei**
Episcop.

Traian Cibian
consilier referent eparhial.

Nr. 2910/1942.

Ținând seamă de vremurile care ne încearcă credința, invităm pe Prea Cucernicii Preoți să sfătuiască enoriașii ca din prilejul înmormântărilor și parastaselor, sumele ce s'ar cheltui pe coroane, flori ori alte podoabe trecătoare, să le verse la „Fondul Mielor” pentru ajutorarea celor lipsiți. În locul pomoniilor costisitoare să facă donație la acest fond de caritate creștinească, de unde se ajută numai cei cari sunt avizați la milă și asistență.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 18 Iulie 1942.

† **Andrei**
Episcop.

Prot. Caius Turicu
consilier, referent eparhial.

Anunț

Se aduce la cunoștință celor interesați că și în anul școlar 1942/43 va funcționa pe lângă Academia Teologică un internat pentru elevii de școale secundare. În acest internat se primesc elevi ortodocși români pe lângă următoarele condițiuni:

1. Pentru locuință, încălzit, luminat și serviciu vor plăti o taxă de 10.000 lei, care se va plăti în 3 rate și anume la începutul anului școlar 4000 lei și câte 3000 lei la 1 Dec. a. c. și 1 Martie 1943.

2. Elevii vor primi hrana la cantina internatului Academiei Teologice. Costul hranei, care va fi de aproximativ 100 lei pe zi, se va plăti la cantină lunar și anticipativ. Hrana se poate plăti în parte și cu alimente în natură, cari se vor calcula cu prețurile de pe piață. Pentru bunul mers al cantinei se recomandă ca fiecare elev să aducă cel puțin următoarele alimente: 10 kgr. untură, 5 kgr. slănină afumată, 200 buc. ouă și 50 kgr. făină albă.

3. Ceice doresc să li se spele rufele la internat vor aduce săpunul necesar și vor plăti o taxă ce se va stabili ulterior.

4. La intrarea în internat fiecare elev va aduce cu sine: 6 cămăși de zi, 6 perechi de indispensabili, 3 cămăși de noapte, 6 perechi de ciorapi, una sau două perini și câte o plapomă sau pătură de pat albă, 3 ștergere, 3 servete, 1 pahar, o ceașcă, 3 farfurii, o linguriță, un cuțit, o furculiță, piepten, săpun, perii de dinți, de haine și de ghete, precum și îmbrăcămintea necesară.

5. Părinții vor anunța verbal sau prin scrisoare Rectoratului Academiei Teologice dorința de a-și aduce fiii elevi în internat cel mai târziu până la 25 August a. c. indicând domiciliul și oficiul poștal.

6. Prea Cucernicii Părinți protopopi, preoți și profesori de religie sunt rugați a atrage atențiunea celor interesați asupra anunțului prezent.

Arad, la 1 August 1942.

Rectoratul Academiei Teologice
ort. rom. din Arad.

Nr. 3705/1942.

Concurs

Se publică concurs din oficiu, cu termen de 15 zile, pentru întregirea parohiei Laz, protopopiatul Buteni.

Venite:

1. Sesia parohială, circa 30 jughere.
2. Casa și grădina parohială.
3. Stolele legale.
4. Salarul dela Stat.
5. Dreptul urbarial și de pășune după sesia parohială. Parohia este de clasa II (doua).

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, se vor înainta Consiliului Eparhial din Arad.

Preotul numit la această parohie va plăti impozitele după beneficiul preoțesc din al său.

Arad, la 3 August 1942.

† Andrei
Episcop.

Traian Cibian
consilier, referent eparhial.

Școala Normală Ort. Rom. „D. Țichindeal” din Arad.

Se aduce la cunoștință celor interesați că în ziua de 1 Sept. 1942 va avea loc concursul pentru admiterea în clasa I a.

La acest concurs se vor primi absolvenți a cel puțin 4 clase primare, cu vârsta de 11-14 ani. Dispensă de vârstă sub 11 ani nu se acordă. Cererile de înscriere se vor depune la direcțiunea școlii până la datr de 30 August împreună cu următoarele acte:

1. Extractul de pe actul de naștere.
2. Extractul de pe actul de botez.
3. Certificatul de cetățenie și origine etnică.
4. Certificatul de absolvirea cursului primar elementar.
5. Actul constatator de starea materială a părinților și numărul copiilor.

Concursul va consta din următoarele probe:

a) un examen medical, b) un examen muzical, c) un examen de aptitudini intelectuale cu probe scrise din limba română (o dictare cu oarecare greutăți ortografice și o compunere ușoară) și din matematici (problemă mixtă de puterea clasei a IV-a primară) și cu probe orale din aceleași obiecte, plus istoria și geografia României.

Candidații cu media cel puțin 7,00 vor putea fi bursieri sau semibursieri în ordinea clasificății, ținându-se seamă și de starea materială a părinților. Bursa este fixată la 13.000 lei. Solvenții plătesc circa 20.000 lei pentru întreaga întreținere. Elevi externi nu se admit.

La intrarea în școală elevii vor aduce efectele (haine de corp și pat) ce vor fi comunicate ulterior.

Direcțiunea

SF. EPISCOPIE ORT. ROM. A CARANSEBESULUI

Nr. 4264/1942.

Aviz

La gimnaziile de Stat din Reșița este vacantă catedra de Religie.

Doritorii de a ocupa această catedră, având la bază licența în teologie, seminarul pedagogic și examenul de capacitate, să-și înainteze cererile lor Consiliului Eparhial din Caransebeș.

Consiliul Eparhial.

Publicație

Consiliul parohial ort. rom. din Zăbrani-Gutenbrun, publică darea în antrepriză, tratare prin bună învoială (conform Ord. Prefecturii, serviciul tehnic), în ziua de 9 August 1942, ora 11,30 în biroul Oficiului parohial, a terminării edificării bisericii.

Parohia dă nisipul, varul, tinicheaua și plăcile de mozaic.

Lucrările ce se vor efectua constau din: tencuirea exterioară, tinichigerie, pardosirea cu plăci de mozaic și tâmplărie.

Sunt admiși la tratare prin bună învoială pe lângă antreprenori și maestri cu brevet la diferite lucrări ce se cer.

Planurile, devizul și caetul de sarcini se pot vedea zilnic la Oficiul parohial.

Zăbrani, la 1 August 1942.

Consiliul parohial.